

У спеціалізовану вчену раду К67.051.02
В Херсонському державному університеті

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію **Юрженко Альони Юріївни**
«Формування комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків
на основі гейміфікованого підходу», представлену на здобуття наукового
ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і
методика професійної освіти

Актуальність дослідження. У зв'язку із зростаючим впливом новітніх технологій у процесі інформатизації суспільства, новим міжнародним законодавством та потребою на ринку праці у висококваліфікованих фахівцях морської галузі стає можливим імплементація у підготовку майбутніх суднових механіків нових технологій опанування англійської мови, серед яких гейміфікований підхід займає чільне місце. Ефективна підготовка суднових механіків до професійної діяльності потребує розробки методики та відповідного навчально-методичного супроводу, що і робить надзвичайно актуальним дослідження Юрженко А.Ю., яке спрямовано на формування комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків на основі гейміфікованого підходу.

Дисертаційне дослідження Юрженко А.Ю., присвячене проблемі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судномеханіків, є актуальним та направлено на вирішення таких суперечностей між:

- нагальною необхідністю вирішення гострих соціальних проблем, пов'язаних із необхідністю працевлаштування кваліфікованих інженерних кадрів суднового транспорту за межами країни, що вимагає високого рівня володіння англійською мовою і зростанням конкуренції на глобальному ринку праці;

- вимогами роботодавців до англійської підготовки працівників морської галузі та реальним станом мотивації до навчальної діяльності курсантів;

- необхідністю забезпечення високої якості підготовки суднових механіків до професійної діяльності на рівні світових стандартів і відсутністю цілісної структурної моделі формування англійської комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків у процесі вивчення іноземної мови.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і наукова

новизна. Аналіз дисертації Юрженко А.Ю. показав, що авторка належно схарактеризувала досліджувану проблему, розробила науковий апарат дослідження, сформулювала мету та завдання, які було послідовно розв'язано у ході наукового дослідження.

Наукова новизна та теоретичне значення одержаних результатів полягають у тому, що *вперше* визначено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків на засадах гейміфікованого підходу; розроблено структурну модель формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків на засадах гейміфікованого підходу; визначено критерії та показники іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судномеханіків; використано гейміфікований підхід до опанування англійської мови за професійним спрямуванням; *уточнено* сутність та структуру понять «комунікативна компетентність» та «гейміфікований підхід»; *створено* електронні курси з вивчення англійської мови для суднових механіків; *подальшого розвитку* набули теорія та методика формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків через застосування в освітньому процесі електронних курсів.

У ході дослідження дисертанткою було розв'язано всі поставлені завдання. Вірогідність результатів дослідження, їх наукова новизна, теоретичне та практичне значення досить переконливо аргументовані й не викликають заперечень.

Повнота викладення наукових положень в опублікованих працях. Вивчення дисертаційної роботи та її апробації в опрелюднених наукових працях Юрженко А.Ю., свідчить, що в авторефераті та публікаціях авторки досить повно подано зміст і основні положення дисертації, наукову новизну дослідження, рівень апробації наукових результатів. Зміст автореферату відповідає змісту дисертації. Результати дослідження висвітлено у 35 наукових працях, серед них 10 статей у наукових фахових виданнях України, 2 статті, які входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, 2 в зарубіжних виданнях, 6 навчальних посібників та 1 авторське свідоцтво.

Значущість результатів дослідження для науки та практики, рекомендації щодо їх використання. У дослідженні Юрженко А.Ю. отримані нові науково обґрунтовані результати, які мають істотне значення в галузі теорії та методики професійної підготовки майбутніх судномеханіків.

Авторка здійснила ґрунтовний аналіз сучасної науково-педагогічної літератури з досліджуваної проблеми, розкрила поняттєво-категоріальний

апарат дослідження та визначила сутність та структуру іншомовної комунікативної компетентності як досліджуваного особистісного утворення.

Наукові розвідки сучасного стану формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судномеханіків довели відсутність належного методичного забезпечення цього процесу. У цьому ключі авторкою запропонована методика використання гейміфікованого підходу для іншомовної підготовки майбутніх судномеханіків, яка містить електронні курси з ігровими елементами (сценарії, правила, рівні, місії, відзнаки, бали тощо). У ході дослідження було розроблено структурну модель формування комунікативної компетентності майбутніх судномеханіків на засадах гейміфікованого підходу (що містить цільовий, методологічний, змістовно-структурний, процесуальний та оцінювально-результативний блоки), виокремлено і теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності (забезпечення позитивної мотивації курсантів до навчальної діяльності у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням, запровадження гейміфікованого підходу у систему професійної підготовки майбутніх судових механіків засобами ІКПС, впровадження змішаного навчання дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням»), обґрунтовано критерії (когнітивно-змістовний, діяльнісний, мотиваційний, комунікативний, рефлексивний) та показники сформованості іншомовної комунікативної компетентності (система знань, уміння спілкуватися, зацікавленість у результаті, комунікативні вміння, здатність контролювати результати). Структурну модель формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судових механіків на основі гейміфікованого підходу було імplementовано в ІКПС, експериментально перевірено педагогічні умови її реалізації та інтерпретовано результати експериментально-дослідного навчання та їх достовірність.

Вимірювання показників за відповідними критеріями здійснювалося за спеціально розробленими авторкою методиками (моделювання педагогічних ситуацій, діагностики комунікативної установки за В.Бойко, анкетування та обстеження за LMS MOODLE, спілкування для перевірки сформованості у курсантів усного мовлення). Реалізація авторської методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх судномеханіків на основі гейміфікованого підходу сприяла підвищенню мотивації до опанування англійської мови курсантами, їхньому заглибленню у професійну діяльність засобами англійської мови.

Практичне значення одержаних Юрженко А.Ю. результатів визначається розробленим навчальним контентом та його програмно-

технічною реалізацією у вигляді електронного навчального комплексу «Морська англійська мова» із елементами гейміфікованого підходу, зокрема навчальний посібник “Full Ahead”, комплекс матеріалів для практичних занять, планів-конспектів занять з дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням» на засадах змішаного навчання, електронних курсів у LMS MOODLE. Запропоновані авторкою методичні рекомендації для організації навчання англійської мови за професійним спрямуванням майбутнім судномеханікам були впроваджені в навчальний процес морських ЗВО, а саме Херсонської державної морської академії, Київської державної академії водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, Морського коледжу ХДМА, Херсонського морського коледжу рибної промисловості.

Матеріали дослідження також можуть бути використані для розробки навчальних програм, навчальних і навчально-методичних посібників, навчально-методичних комплексів для професійної іншомовної підготовки майбутніх суднових механіків.

Здійснений аналіз дисертації Юрженко А.Ю. дає підставу для ствердження, що дослідження містить нові наукові результати пошуку, які відповідають напряму теоретико-методологічні основи професійної освіти, та пов'язані з інноваційними процесами в професійній іншомовній підготовці майбутніх суднових механіків, отже дослідження цілком відповідає паспорту спеціальності 13.00.04.

Зауваження до змісту дисертації. Поряд із позитивною характеристикою дисертаційної роботи Юрженко А.Ю. доцільно звернути увагу на певні недоліки та висловити побажання:

1. Бажано було б у першому розділі подати не описовий характер наукових здобутків з даної проблематики, а систематизувати його відповідно до їх результатів.
2. На нашу думку, робота значно виграла б, як би авторка збільшила об'єм другого розділу, за рахунок перенесення підрозділу 3.1 в другий розділ, змінивши при цьому і назву цього підрозділу на «Модель формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків на основі гейміфікованого підходу» відповідно до його змісту.
3. У дисертації подано авторське визначення поняття «іншомовної комунікативної компетентності майбутніх суднових механіків на основі гейміфікованого підходу» та виявлено компоненти означеного утворення, до якого віднесено: граматичну, соціолінгвістичну, дискурсивну та стратегічну компетентності. Проведений нами

ретроспективний аналіз існуючих в науковому обігу понять (Ф.Бацевич, Н. Бориско, О.Ізмайлова), довів неправильне розуміння авторкою сутності дискурсивної компетентності як зв'язків між реченнями.

4. Переобтяжений прикладами вправ третій розділ дослідження варто було б зменшити, змістив більшу частку наведених вправ у додатки.
5. На жаль робота не позбавлена стилістичних огріхів та друкарських помилок.

Проте, слід зазначити, що вказані зауваження не зменшують високої оцінки дослідження Юрженко А.Ю. в цілому, його наукової та практичної значущості.

Висновок

Представлена до захисту дисертаційна робота **Юрженко Альони Юріївни** на тему «Формування комунікативної компетентності майбутніх судових механіків на основі гейміфікованого підходу» є завершеним дисертаційним дослідженням та відповідає чинним вимогам до дисертацій, зазначеним у «Порядку присудження наукових ступенів», що є підставою для присудження Юрженко Альоні Юріївні наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент –

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри англійської мови
та методика її викладання

Херсонського державного університету
Заслужений працівник освіти

Заб О. О. Заболотська

Підпис *О. О. Заболотської*

Підтверджую начальнику ВК

Кудас А. А.

10.03.2020